

KONGRESS 2020

Punkt 26/Motion P

Fokus på psykologernas problemtyngda verksamheter

KONGRESS 2020

Punkt 26/Motion P

5

Fokus på psykologernas problemtyngda verksamheter

10

Vi är alldeles för många i vår yrkesgrupp som arbetar eller tidigare arbetat i verksamheter med problem. Det kan vara långvariga vakanser, ständiga chefsbyten, snabba oförankrade omorganisationer, dålig lön, skadlig arbetsmiljö, pinnjakt, kompetensförlust. Ibland allt detta samtidigt, och där situationen inte förbättras över tid. Allt oftare är verksamhetsbristerna heller inte begränsade lokalt eller regionalt. Ett tydligt exempel är BUP, där verksamhetsproblem på mottagningarna snarare verkar vara regel än undantag, vilket psykologtidningen rapporterat återkommande kring.

15

Har problemen för våra verksamheter ökat över tid? Det är förstås en komplex fråga, men skulle kunna hänga ihop med hur vakanserna har ökat. Det är åtminstone en återkommande upplevelse bland kollegor att situationen blivit allt sämre. Särskilt riskabel är situationen för oss som är nya i yrket, och som kommer att bli det de kommande åren. I verksamheter med allt färre erfarna kollegor och allt mer stressade chefer kommer också allt fler nyexaminerade psykologer möta orimliga krav och få en svår start i sina yrkeskarriärer.

20

Det finns åtminstone två starka skäl att oroas över utvecklingen: Dels att vi psykologer i alltför stor omfattning jobbar på arbetsmiljömässigt potentiellt skadliga arbetsplatser. Dels att våra samhällsviktiga verksamheter inte får förutsättningar att klara uppdragen med tillräckligt god kvalitet. Vi tror att vi är många som känner en enorm frustration över att detta bara fortgår år efter år.

25

På tidigare kongresser har psykologernas arbetsmiljö varit uppe för diskussion många gånger. Men vi önskar med denna motion att kongressen kan ge förbundet ett tydligare uppdrag att fokusera på de av våra verksamheter med störst problem. Verksamheter som haft problem länge, exempelvis med vakanser och arbetsmiljö, och där problemen finns över stora delar av landet.

30

Det kan finnas skäl att titta på hur andra yrkesgrupper arbetat för att rikta

35

uppmärksamheten mot problem i deras verksamheter. Två yrkesgrupper som lyckats

5 väl med att nå ut i media är barnmorskorna samt ST-läkarna, som återkommande senaste åren skapat opinion i dessa frågor.

10 Avslutningsvis hoppas vi att denna motion kan diskuteras på kongressen, och att ombuden tillsammans kan arbeta fram och föreslå tillägg och ändringsyrkanden.

Yrkanden:

15 **att** förbundet prioriterar att synliggöra psykologers verksamhets- och arbetsmiljöproblem. Både inåt, till politiker och ledande tjänstepersoner (regionalt och nationellt), samt utåt, i media och till allmänheten. Detta arbete bör göras dels utifrån att verksamheterna inte har förutsättningar att erbjuda tillräckligt god kvalitet, vilket på ett oacceptabelt sätt drabbar de som är i kontakt med verksamheten. Dels utifrån de potentiellt skadliga arbetsmiljökonsekvenser som detta utsätter våra medarbetare för.

20 **att** förbundet kartlägger och identifierar de verksamheter som återkommande haft omfattande problem avseende exempelvis arbetsmiljö och bemanning, för att sedan kunna fokusera särskilt på dessa verksamhetsområden.

25 **att** förbundet utreder vad en hög personalomsättning kostar i pengar och kvalitet för typiska verksamheter/organisationer, och därefter använder denna information i sitt påverkansarbete.

30 **att** förbundet i sitt påverkansarbete tydliggör de negativa konsekvenserna för en verksamhet där psykologer saknas, minskat i antal, eller tappat psykologkompetens. Förbundet skulle också kunna synliggöra trender över tid och beskriva hur utvecklingen kan se ut framåt om inte åtgärder görs.

35 **att** förbundet utreder och lägger fram förslag på alternativ förvaltning, som tillåter mer långsiktigt hållbara perspektiv, i problemtyngda verksamheter.

40 **att** förbundet ger stöd till psykologer som är nya i yrket för att minska riskerna för att dessa far illa. Det kan exempelvis innebära att informera om vanligt förekommande arbetsmiljöproblem och risker, och verka för att de har tillgång till handledning och mentorskap.

45 **att** förbundet fortsatt verkar för att öka antalet skyddsombud.

Martin Arvidsson, Kalmar län

Helena Karlfeldt, Stockholms län

Thomas Ingmar Hesslow, Stockholms län

50 *Jens Hyllner, Skåne län*

5 Förbundsstyrelsens yttrande

10 Psykologförbundet vill arbeta systematiskt och proaktivt med arbetsmiljön, samordnat mellan lokal och central nivå med målet att få en god och långsiktigt hållbar arbetsmiljö för alla psykologer.

15 Både förbundets egna undersökningar och kontakten med förtroendevalda och medlemmar vittnar om att situationen är mycket bekymmersam. Därför är arbetet med att lyfta fram konsekvenserna av en bristfällig arbetsmiljö fortsatt en av förbundets mest prioriterade frågor.

20 För att identifiera arbetsmiljöutmaningarna för psykologer genomförde förbundet under 2019 en arbetsmiljöundersökning, vilket delvis är en uppföljning av den undersökning som gjordes 2014, där bland annat flera av de frågeställningar som motionärerna tar upp är med. Undersökningen är gjord med vetskap om att flera av de verksamheter som våra medlemmar arbetar inom dras med en problematisk arbetsmiljö, hög personalomsättning, vakanser och många som är nya i yrket.

25 Med arbetsmiljöundersökningen som grund tar nu förbundsstyrelsen fram arbetsmiljöpolitiska ställningstaganden, tänkta att ligga till grund för förbundets fortsatta arbete inom arbetsmiljöområdet. De ska genomsyra påverkansarbetet lokalt och centralt samt stödmaterial och utbildningar till förtroendevalda.

30 Framför allt sker det fackliga arbetet lokalt, på arbetsplatserna. Det är där påverkansmöjligheterna är som störst. De arbetsmiljöpolitiska ställningstagandena ska kunna utgöra ett bra stöd för de förtroendevalda, men även enskilda medlemmar behöver stärkas i att kunna sätta gränser kring den egna arbetssituationen.

35 Förbundsstyrelsen anser att arbetet med de arbetsmiljöpolitiska ställningstagandena behöver slutföras innan beslut fattas om hur påverkansarbetet ska bedrivas och kommuniceras. Däremot finns gränser för Psykologförbundets möjligheter att påverka stora strukturella samhällsutmaningar. Många av de problem som motionärerna beskriver beror på bristande resurser, politiska beslut och är övergripande organisatoriska frågor där arbetsgivaren har ansvaret.

40 Förbundsstyrelsen anser att förbundet ska fokusera sitt arbete utifrån vår roll som facklig part på de arenor och sammanhang, där vi kan göra mest nytta.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att besluta

50 **att** anse motionen besvarad